

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 11 grudnia 2023 r.

Poz. 5036

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PNK.I.4130.227.2023 WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 6 grudnia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXII/575/2023 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 27 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży Szkolnej zamieszkałej na terenie Miasta i Gminy Wodzisław lub pobierającej naukę w szkołach na terenie Miasta i Gminy Wodzisław w części obejmującej:

- § 4 uchwały;
- tytuł uchwały we fragmencie: „zamieszkałej na terenie Miasta i Gminy Wodzisław lub”;
- § 1 uchwały we fragmencie: „zamieszkałej na terenie Miasta i Gminy Wodzisław lub”;
- § 2 uchwały we fragmencie: „zamieszkałej na terenie Miasta i Gminy Wodzisław lub”;
- tytuł załącznika do uchwały we fragmencie: „zamieszkałej na terenie Miasta i Gminy Wodzisław lub”;
- pkt III załącznika do uchwały we fragmencie: „zamieszkujący na terenie Miasta i Gminy Wodzisław oraz uczniowie szkół podstawowych”.

Uzasadnienie

W dniu 27 października 2023 r. Rada Miejska w Wodzisławiu podjęła uchwałę Nr LXII/575/2023 w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży Szkolnej zamieszkałej na terenie Miasta i Gminy Wodzisław lub pobierającej naukę w szkołach na terenie Miasta i Gminy Wodzisław. Uchwała przekazana została organowi nadzoru w dniu 6 listopada 2023 r.

W dniu 27 października 2023 r. Wojewoda Świętokrzyski zawiadomił Przewodniczącego Rady Miejskiej w Wodzisławiu o wszczęciu postępowania nadzorczego i wyznaczył termin na złożenie ewentualnych wyjaśnień w sprawie. Rada Miejska pismem z dnia 30 listopada 2023 r. odniosła się do zawiadomienia o wszczęciu postępowania nadzorczego, kwestionując stawiane w nim zastrzeżenia.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że podjęta została z istotnym naruszeniem prawa. W § 4 aktu wskazano, że uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego. Nadzorowana uchwała opublikowana została w dzienniku urzędowym w dniu 6 listopada 2023 r. pod pozycją 4233.

Dokonując oceny prawnej przedmiotowej uchwały pod względem zgodności prawem zauważyć należy, że podstawę prawną uchwały stanowi m.in. art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2230 ze zm.), stosownie do którego, jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Przepis ten, zdaniem organu nadzoru stanowi podstawę do tworzenia dokumentów, stanowiących wyłącznie

plan działania danej jednostki samorządu terytorialnego w sferze edukacji. Uchwała podjęta na jego podstawie ma charakter programowy, określa mniej lub bardziej szczegółowe wytyczne dotyczące sposobu postępowania w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. W ocenie organu nadzoru uchwały te nie posiadają cech, które umożliwiłyby zakwalifikowanie ich do kategorii aktów prawa miejscowego. Nie rozstrzygają o prawach i obowiązkach podmiotów tworzących wspólnotę samorządową, wskazują jedynie kierunki działania jednostki samorządu terytorialnego w zakresie wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Uchwała podjęta w oparciu o art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty jest aktem o charakterze wewnętrznym, konkretyzującym sposoby działania gminy zmierzające do osiągnięcia celów ustawowych, w tym przypadku do wprowadzenia lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Uchwała programowa nie zawiera norm o charakterze powszechnie obowiązującym, a tym samym nie jest aktem prawa miejscowego, w odróżnieniu od uchwały podejmowanej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, która to uchwała stanowi akt prawa miejscowego.

Klauzula zawarta w § 4 uchwały, nadała uchwale Rady Miejskiej w Wodzisławiu charakter aktu prawa miejscowego. Nadzorowany akt narusza więc art. 4 ust. 1 i art. 13 pkt 2 i pkt 10 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461 - zwanej dalej u.o.a.n). Zgodnie z art. 4 ust. 1 u.o.a.n. akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Art. 13 pkt 2 i pkt 10 u.o.a.n. stanowi, że w wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się akty prawa miejscowego stanowione przez organ gminy oraz inne akty prawne, informacje, komunikaty, obwieszczenia i ogłoszenia, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne.

Rada Miejska w Wodzisławiu nie miała kompetencji do określenia daty wejścia w życie uchwały w sposób przyjęty dla aktów prawa miejscowego. Badana uchwała nie należy do kategorii aktów prawnych enumeratywnie wskazanych w art. 13 u.o.a.n. W szczególności nie stanowi aktu prawa miejscowego, w związku z czym, nie podlega obowiązkowi ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego. Nie istnieje także przepis prawa, który wymagałby ogłoszenia uchwały przyjmującej program stypendialny w dzienniku urzędowym.

Na potwierdzenie stanowiska dotyczącego charakteru uchwały przyjmującej program stypendialny, organ nadzoru wskazuje wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 marca 2023 r. III OSK 1950/21, w którym dokonując analizy przepisów art. 90t ust. 1 i ust. 4 ustawy o systemie oświaty wypowiedziano pogląd, że „(...) ustawodawca wprost wskazuje na konieczność podjęcia, w przypadku ustalania zasad przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów, dwóch odrębnych uchwał: jednej będącej aktem programowym (prawa wewnętrznego) i drugiej będącej aktem wykonawczym (prawa miejscowego) i zarazem określa chronologiczną kolejność ich podejmowania (...)”.

W ocenie organu nadzoru nieprawidłowo również wypełniono delegację ustawową określoną w art. 90t ust. 1 pkt 2 w związku z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, poprzez określenie, że program adresowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Wodzisław. Na taki krąg adresatów wskazuje sam tytuł uchwały, treść § 1 i § 2 uchwały, tytuł załącznika do uchwały oraz postanowienia pkt III tego załącznika, określającego adresatów programu jako uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Wodzisław. Rada Miejska w Wodzisławiu tymi zapisami niewłaściwie określiła adresatów programu.

Przepis art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty stanowi, że jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży (pkt 1); wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (pkt 2). Zaś art. 90t ust. 4 tej ustawy normuje, że w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Zestawienie tych norm prawnych określa krąg osób uprawnionych do korzystania z programu. Norma kompetencyjna literalnie stanowi o uczniach pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego niezależnie od miejsca ich zamieszkania. Beneficjentami programu są więc dzieci

i młodzieży pobierające naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania.

Podjęty przez jednostkę samorządu terytorialnego na podstawie art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy o systemie oświaty regionalny lub lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży adresowany powinien zostać do wszystkich uczniów pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania. Jedynym kryterium ustalonym przez ustawodawcę decydującym o przyznaniu stypendium jest „pobieranie nauki na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego” oraz „uzdolnienie ucznia”.

Zawężanie kręgu osób uprawnionych, do uzyskania stypendium dla uzdolnionych dzieci i młodzieży do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Wodzisław pozostaje w sprzeczności z art. 90t ust. 1 pkt 2 w związku z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty i wymaga stwierdzenia nieważności zapisów przewidujących takie ograniczenie.

Mając na uwadze powyższe naruszenia, stwierdzenie nieważności uchwały w zakresie określonym w petitum rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Świętokrzyski

Zbigniew Koniusz